

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

PARNUMERATA WYNOSE: Rocznie rz. 3, półrocznie rb. 4, kwartalnie rd. 5, miesięcznie kop. 50, wraz z przesyłką pocztową lub odnośnikiem do domów. Zagranicą, za markami pocztowymi, dopłaca się miesięcznie kop. 60.

Redaktor lub jego zastępca przyjął interesantów codziennie w godzinach urzędowania z 9 do 5 po poł. Wypisów nadosz. redakcja nie zwraca.

CENA
6 GROSZY

OGŁOSZENIA: Za wiersz pełnowyrazowy jednostronny wiersz 1000 znaków Nadesłano k. 50, przed tekstem k. 40, za tabelami: 3 kol. i naciągami po kop. 25, na 4 kol. po kop. 20. Drobnie ogłoszenia po kop. 3 za wiersz. Należą do ogłoszenia kop. 20. Ogłoszenie treści matry omawianej o 50 proc. drożej. Za dołączenia prospektów lub reklam po 8 rubli od 1000 egzemplarzy

PRENUMERATE I OGŁOSZENIA przyjmują wszystkie katedy, kantory, biura ogłoszeń; w Warszawie, Łodzi i miastach prowincjonalnych.

Adres REDAKCJI I ADMINISTRACJI CZĘSTOCHOWA, ULICA PANNY MARYI Nr. 38. — TELEFON Nr. 50.

Niezbędny zespół.

Jeżeli t. zw. „neutraliści“ manifestują w rozmaity sposób swą niechęć dla rządu polskiego, usobionego w Tymczasowej Radzie Stanu, rzecz to całkiem jasna. Wypływa bowiem z całokształtu ideologii bierności w stosunku do realizacji aktu z dn. 6 listopada. Trudna przeciw wyrozumieć zadaną postawę pewnego odłamu tak zw. „aktywistów“ z powodu jakoby opieszłej działalności w zakresie niektórych zarządzeń T. R. S.

Zgoda inne stanowisko musi w tym względzie zajmować ogół społeczeństwa niepodporządkowującego się takiej lub owej formule partyjnej, lecz stojącego niewzruszenie przy zasadzie naszej niepodległości państwowej.

Odkąd bowiem utworzoną została Tymczasowa Rada Stanu, winniśmy również konsekwentnie i na każdym kroku stwierdzać, że... „Polska stoi z rządem“.

Jak wśród niezwykłych okoliczności wkrzeszona została nasza państwowość, podobnie i rząd polski ukształtował się według możliwych warunków przy obecnym stanie o kresu. Ale ten rząd od miesiąca istnieje, a przedewszystkiem organizuje się.

Konkretne fakty tej stopniowej organizacji są nam dostatecznie znane, z ogłaszanych stale za pośrednictwem prasy komunikatów, prawie po każdym posiedzeniu Tymcz. Rady Stanu.

Oczywiście, że wiele szczegółów z owych posiedzeń nie jest ujawnionych, chociażby z tego powodu, że w każdym rządzie obowiązuje t. zw. „racja stanu“ niedopuszczająca publikacji pewnych, również t. zw. „tajemnic stanu“. Z tego jednak co jest nam wiadomem o dotychczasowej miesięcznej działalności T. R. S. nabieramy przekonania, że cechuje ją roztropna ostrożność i zupełna świadomość przyszłej odpowiedzialności przed sądem historii za każdy przedsięwzięty krok w stopniowym kształtowaniu naszej państwowości.

A i z tego winniśmy sobie zdawać sprawę, że w dotychczasowej działalności rządu polskiego wydatnia się najzupełniejsza zgodność z jego oświadczeniem w wydanej odezwie do narodu, o bezpartyjnym stanowisku T. R. S.

Nie ulega wątpliwości, że przestrzeganie tego bezpartyjnego charakteru wywołuje owe dąsy wśród pewnego odłamu partyjnych aktywistów, o których powyżej wspominaliśmy.

Nie dogadza im ostrożna wstrzeźliwość w uchwalaniu pewnych postanowień, które niezawodnie są przedmiotem poważnych wciążeń rozważań. Muszą tam jednak być brane w rachubę rozmaite pobudki opo-

niające ostateczne decyzje. Takie same pobudki, jakie skłaniają mądrego żeglarsza, płynącego wytrwale do zamierzonego portu, ale zmuszonego oscylować między niebezpiecznymi skałami i rafami Scylli i Charybdy.

Skoro więc T. R. S. uznajemy jako stałnika uprawnionego w obecnej chwili do kierowania naszą naszą państwową, winniśmy cierpliwie czekać na dyrektywę tego międzynarodowego organu, którym dla wszystkich obywateli Polski niepodległej jest własny rząd, chociaż prowizoryczny, ale faktycznie już istniejący.

Każdy zaś nieomal dzień utrwała w nas przekonanie, że ta dyrektywa znajdzie posłuch w narodzie, który w tyłu adresach holdowniczich składanych wiaź T. R. S. zapewnia o swej lojalności dla tej władzy polskiej. Wobec tak układające go się stosunku i ów prowizoryczny rząd polski, nabierać musi większej śmiałości przy dalszym tworzeniu pierwocin ustroju państwowego.

Bo zaiste, niepodległość nasza najlepiej się ukrzepi, jeżeli w stosunkach wzajemnych między rządem polskim, a obywatelami kraju, będzie coraz jednomyślniej rozbrzmiewało takie samo hasło, jak podczas wielkopomnej Konstytucji Trzeciego Maja:

„Naród z królem — król z narodem“.

Bronisław Korwin.

WOJNA.

Komunikat niemiecki.

21 lutego

W poszczególnych odcinkach frontu, głównie w Karpatach lesistych, oraz po obydwu stronach doliny Otnuzu, trwa ogień artyleryjski, oraz odbywają się walki na przedpolach.

Front generała marszałka polnego v. Mackensena.

Po ożywionym ogniu między jeźdźcami Wardarem i Doiranem, wieczorem nastąpiły natarcia poszczególne oddziałów. Zostały one odparte.

Zachodni plac boju.

Wobec mglistej pogody i deszczu, działalność bojowa utrzymywała się w granicach umiarkowanych.

Na południowym wschodzie od Ypern i po obydwu stronach kanału La Basse, nie udaty się ataki wywiadówców angielskich.

Podobny los spotkał francuskie natarcia cząstkowe pomiędzy Mozą a Mozlą.

Podczas odbierania Anglikom punktu oparcia, na południu od Le Transley, w dniu 19 lutego r. b., wzięliśmy do niewoli dwóch oficerów i 86 żołnierzy, oraz zdobyliśmy 5 karabinów maszynowych.

Pierwszy general-kwaternistrz Ludendorff.

Komunikat austriacki.
WIEDEN. (B. W. T.) Urzędowo donoszą 21 lutego:

Wschodni plac boju.
Na całym froncie położenie nie uległo zmianie.

Włoski teren walki.
Na froncie Pobrzeża po południu toczyła się dość ożywiona walka artylerii.

W nocy latawiec nieprzyjacielski rzucił bez najmniejszego skutku bombę na nasze stanowiska na Karście, oraz na kilka miejscowości.

W odcinku Judykarij ogniem naszych karabinów maszynowych stracono latawiec włoski na wschodzie od Monte Cardia, Kierowca zabity, obserwator ciężko ranny.

Zastępca szefa sztabu generalnego v. Hoefler
Feldmarszałek-porucznik.

Komunikat rosyjski.

Urzędowo donoszą, dnia 19 lutego:

Front zachodni.
W nocy na 18 lutego, w odcinku pomiędzy wsiami Semenka i Dubatówka, na południu od jeziora Własniewskiego, nieprzyjaciel atakował 4 razy, za pomocą gazów.

Front rumuński.
Trwa obustronna wymiana strzałów i odbywają się walki pomiędzy patrolami.

Front kaukaski.
Oprócz walk pomiędzy patrolami, nie zaszło nic godnego uwagi.

Rząd amerykański zbroi wszystkie okręty pasażerskie w armaty.

AMSTERDAM 22 | 2. Korespondent dziennika „New York America“, wychodzącego w Nowym Jorku i należącego do rządu tych organów, które propagowały do niedawna bardzo gorąco ideę pokojową, donosi, że rząd amerykański zmienił nagłe swą postawę i zdecydował uzbrojenie w armaty okręty Towarzystwa „American Line Company“ i innych towarzystw żeglugi morskiej, transportujących pasażerów z Ameryki do Europy.

Głosy francuskie o bitwie pod Ripont.

BERNO 22 | 2. Krytycy wojakowi prasy francuskiej oświadczają, że atak niemiecki w Szampanji doprowadził do sukcesu miejscowego. Niektóre pisma stół, jak „Journal des Debats“, podkreślają, równocześnie, że Niemcy odzyskali dużo terenu, który Francuzi gowoli zdobywali.

O porozumieniu z Anglią.

BERNO 22 | 2. Dnia 19 bm. odbyło się posiedzenie tajne parlamentu szwedzkiego, na którym rząd złożył pewne oświadczenia, poczem nastąpił rozprawy. Posiedzenie trwało 6 godzin.

Na sobotnim posiedzeniu drugiej izby szwedzkiej kilku posłów atakowało mocno gabinet szwedzki, a

zwłaszcza prezesa ministrów, Hammerskjolda. Był liberalny minister finansów, krytykował ostre słowa politykę finansową rządu, a poseł socjalistyczny, Branting, zaatakował rząd, że dotychczas nie zawarł porozumienia z Anglią.

Poseł socjalistyczny, Ryden, zarzucił rządowi, że podkopuje stanowisko rządu.

Kiedy kanclerz będzie mówić?

BERLIN 22 | 2. „Lokal Anzeiger“ donosi, że w kołach dobrze zawiadomionych nie wiedziano, nie stanowczego kiedy kanclerz Rzeszy zabierze głos w parlamencie.

W każdym razie nie należy tego oczekiwać w pierwszych dniach po zwołaniu parlamentu.

Gerard w Madrycie.

LONDYN, 22 | 2. „Daily Telegr.“ donosi, że ambasador Gerard z czterema członkami ambasady amerykańskiej w Berlinie przybył do Madrytu.

Pierwotny plan bezpośredniego wyjazdu przez Barcelonę uległ zmianie. Gerard ma odbyć konferencję z prezesem ministrów, hr. Romanosem, oraz z hiszpańskim ministrem spraw zewnętrznych. Możliwym też jest, że konferencją będzie z królem. **Obawa przed szpiegostwem.**

ROTTERDAM, 22 | 2. Rząd angielski obwieścił, iż kapitanowie okrętów neutralnych, przybywających z portów holenderskich, szwedzkich, duńskich, mogą wysadzać załogi na ląd jedynie tylko na wypadek ciężkiej choroby lub w wypadku dokonywania napraw okrętu, wyławszy, gdy odnośnie poddany neutralny przebywał stale w kraju od 1-go sierpnia 1914 r. Obwieszczenie powyższe wydane zostało widocznie obawą przed szpiegostwem.

Słynny korpus kanadyjski na froncie angielskim.

GENEWA 22 | 2. „Petit Parisien“ donosi, że słynny korpus polcji konnej z Nord Ovest, w Kanadzie, składający się z najstaryszych jeźdźców kanadyjskich, wyruszy w najbliższych czasach do Europy, celem uczestniczenia w walce przy boku armji angielskiej.

Co się dzieje na froncie rosyjskim.

BERLIN 22 | 2. Do dzisiejszego „Berliner Tageblattu“ donoszą z głównej kwatery prasowej pod datą 20 lutego:

W ostatnich dniach na przewaźnej części frontu rosyjskiego nie było walk znaczących. Za to wycozuwał się daleko ruch ożywiony na tyłach linii nieprzyjacielskich. Dotychczas niezbyt intensywne, ale wciąż miarowo zwiększający się ruch kolejowy na wszystkich liniach, do chodzących do frontu, dowodził przygotowań do nowej organizacji i nowego ugrupowania sił rosyjskich. O ile wnosić można z otrzymanych dotychczas wiadomości, zdaje się, że rosjanie kładą główny nacisk szczególnie na Bukowinę i na wojsko, znajdujące się w Mołdawii i wzmacniają je wszelkimi dostępnymi sposobami. Wobec tego usprawiedliwionem wydaje się przypuszczenie, że podczas nadchodzącej wiosny rumuński teren walk będzie miał nie mniejsze znaczenie, jak ubiegłej jesieni.

Przeciwno niezależności Polski.

GENEWA, 22 | 2. „Riecz“, organ naczelny stronnictwa liberalnego, występuje ostro przeciwko niezależności Polski, motywując, iż Polska będzie

musiała uzależnić się albo od Rosji, albo od mocarstw centralnych. Nie zależność jej niekorzystną będzie dla jej własnych interesów.

Wszystkie w razie wojny.

HAAGA 22 | 2. Dzienniki tutejsze otrzymały wiadomości z Waszyngtonu, że senat amerykański powziął uchwałę, której mocą, w razie wojny, wszystkie koleje Stanów Zjednoczonych przejdą pod kontrolę zarządu wojenskowego.

Co będzie w Karpatach.

ZURICH 22 | 2. „Ruskoje Słowo“ stawia sobie pytanie: Co będzie w Karpatach? Korespondent wojenny pisma tego odpowiada na pytanie powyższe w ten sposób, że trzeba liczyć się w każdym razie z rozpoczęciem energiczniejszego działania na karpackim froncie.

W Karpatach muszą bezwarunkowo rozegrać się teraz wypadki do pewnego stopnia rozstrzygające. Z chwila, gdy śniegi w wysokich górach roztopią się, ma nastąpić ogólna akcja zaczepna, którą Rosjanie zamierzają podobną prowadzić aż do ostatecznego rozstrzygnięcia.

Naczelne dowództwo rosyjskie wraca, jak utrzymuje korespondent wyżej wspomnianego dziennika do dawniejszych planów Mikołaja Mikołajewicza, to jest zamierza przedostać się za każdą ceną na Węgry.

Korespondent sam zauważa tylko, że od słów i planów do czynów bywa nieraz dość daleko.

Gdzie dochód z koncertu?

LUGANO 22 | 2. W tych dniach w teatrze narodowym w Jassach odbył się koncert dobroczynny na rzecz lotników rumuńskich zorganizowany przez królową rumuńską. Na drugi dzień okazało się, że cały wpływ został sprzeniewierzony.

Kobiety sędziami.

BERNO, 22 | 2. Jak donosi petersburska agencja telegraficzna, rosyjska Rada ministerjalna przyjęła projekt ustawy, zezwalający, aby kobiety, które mogą się wykazać dyplomem z ukończenia szkoły średniej, dopuszczzone zostały do wykonywania funkcji sędziów pokoju.

Kupno wysp.

WASZYNGTON, 22 | 2. Izba reprezentacyjna przyjęła projekt kupna wysp duńskich za sumę 25 milionów dolarów. Przypuszczają, iż projekt ten również przyjętym zostanie w tych dniach w senacie.

Stanisław RUMSZEWICZ
 adwokat przysięgły
 w Częstochowie ul. Piękna (dawnej Cerkiewna) № 4 (pierwsze piętro nad b. biurem adresowem).
 Przyjmuje od 2—3 po poł.

Kursy kroju Męskiego i Damskiego
 Stefana Smugi w Częstochowie ulica Teatralna № 23 Zapisy przyjmuje na miejscu od godz. 12—2 prócz świąt i niedziel. 41—

Chwila bieżąca.

— W tych dniach wielki teatr Niezłobina w Moskwie spalił się doszczętnie. Straty wynoszą przeszło milion rubli.

— Lloyd George miał złożyć wczoraj w izbie gmin wyjaśnienie w sprawie ograniczenia dowozu.

— Sekretarz stanu Lansing podczas bankietu w Waszyngtonie powiedział, że kłamstwem byłoby, gdy

by zaprzeczał kto, że Ameryka sto w przededniu wojny.

— Liczba jeńców wziętych do niewoli w Mezopotamji przez Anglików w ciągu jednego z dni ubiegłych wynosi 89 oficerów, 2 dowódców pułków, 1908 szeregowców.

— „Utro Rossiji“ twierdzi, iż Sazonow uda się wkrótce w niebezpieczną podróż do Anglii.

— „Dzień“ pisze, iż wraz z nadchodzącą wiosną zbliża się dla Rosji chwila decydująca.

— Dyrektor narodowej służby w Anglii otrzymał w sobotę ub. 20,900 podań ochotników do armii.

— Dzielne wydatki Anglii po uchwaleniu ołbrzymiej pożyczki wynosi 145 milionów franków.

— Zmarły niedawno prymas węgierski Harnig zapisał Ojcu Św. olbrzymi majątek.

— Rosyjskie władze ministerjalne przygotowują powołanie rekruta z r. 1919.

— Ruch rewolucyjny w Portugalji szerzy się z dnia na dzień, tworząc zamieszanie coraz większe.

— Sytuacja w Grecji staje się znów groźna, wskutek żądania władz koalicyjnych wydania broni posiadanej przez ludność Grecji.

Z Warszawy.

— Nastąpiło połączenie trzech stronnictw ludowych: „Narodowego związku chłopskiego“, „Partji ludowej“ i „Polskiego Związku Ludowego“.

— Połączone grupy przybrały nazwę „Zjednoczenia ludowego“.

— Wózny żydowskiej Sekcji Żywnościowej przywłaszczył sobie mk. 13 tysięcy i zniknął bez śladu.

Ci mają szczęście.

— Ognajd sekcja amerykańska biura sjonistów warsz. wysłała do Berlina pokwitowania z sum otrzymanych w przeciągu 27 dni, które wyniosły sumę 126 800 mk. W niedzielę ub. biuro otrzymało mk. 30 tys.

Falszerze.

Sekcja wydziału żywności wskutek złożenia w wydziale większej liczby kart fałszywych, pozbawiła prawa nabywania artykułów żywnościowych w tymże wydziale następujące instytucje:

1) kooperatywę spożyw. przy Zw. żydowskich właścicieli sklepów spoż. 2) kooperatywa „Tanie produkty“ (żyd.), 3) kooperatywa drobnych handlowców (żyd.), 4) Stow. spoż. kupców i fabrykantów kwiatów sztucznych i piór (żyd.), 5) Związek skierniwickich (żyd.) ortodoksów.

216 Marek = 100 rb.

Według tego kursu z polecenia prezydium policji Magistrat uchwalił wypłacać w markach bez wyjątku pensje i wynagrodzenia pracowników miejskich.

KRONIKA

List pastercki.

J. E. ks. biskup kujawsko-kaliski ogłosił do pobożnych w swej djecezyjnej orędzie, w którym zaznacza między innymi:

„Z wielkim bólem serca wyznać muszę, że coraz więcej o Bogu zapominamy. Kościoły pustoszeją, Sakramenta święte są zaniedbane, a rozpisanie moralne, zdziwienie coraz szersze zatacza kręgi. Ci, którym wojna odjęła łęś chleba i o biedę przyprawiła, zamiast wejść w siebie, życie odmień i zmyć grzechy, które są jedyną przyczyną chłosty Bożej — jeszcze więcej zatwardziałą serca miotając bluźnierstwa przeciw Bogu i świętej Jego Opatrzności.

„Niekórych przeciwnie wojna wzbogaciła. Lecz chciwość ich tem więcej się wzmogła, ich serca kamieniami się stały. Niepomni na uczucia miłosierdzia chrześcijańskiego uprawiają ohydne, najpotworniejsze zdzierstwa, sprzedając po cenach lichwiarских najniezbędniejsze artykuły żywności, nie ich wzruszyć nie może. Pieniądże te, z których, gdyby je mocno ścisnąć, krew i łzy ubogich popłynęłyby, obracają najczęściej na dogodzenie swej pysze i zmysłowości.

„Mamy się nad czem zastanowić długo i uważnie. Czyż w ten sposób wyjednamy opiekę i zmiłowanie Boże, a lepszą, szczęśliwą przyszłość dla naszego kraju, jęczącego od tyłu lat w niewoli? Nie daj, Boże, abyś się na nowo na nas rozgniewał i ten świat, zwiastujący słoneczny dzień wolności dla kraju, nie zawlókł się chmurami ciemności beznadziejnej przyszłości“.

Odczyt ks. Mauersbergera.

Zapowiadany kilkakrotnie i odwołany odczyt ks. Mauersbergera o zadaniach harcerstwa polskiego, odbyć się miał wczoraj o godz. 6 i pół wiecz. w sali Straży Ogniowej.

Z kursów samokształcenia.

We wtorek 27 b. m. o godz. 6-jej wiecz. rozpoczyna wykład p. Wacław Piodowski. Tematem wykładów będą zagadnienia z zakresu fizyki, przedewszystkiem zaś omówionym będzie magnetyzm.

Zapisy przyjmuje kancelarja codziennie od 5 i pół do 6 w. w lokalu gimn. T. O. Ś. (Teatralna 19—A) aż do dnia rozpoczęcia wykładów.

Wpis wynosi 1 rb. Nauczyciele, nauczycielki i ucząca się młodzież płać połowę.

Ilu członków ma Biblioteka Publiczna.

Zarząd Biblioteki Publicznej prosi nas o zaznaczenie, że w ogłoszonej niedawno odezwie do ogółu naszego, o poparcie Biblioteki i zapisywanie się na listę jej członków nie wymieniono jeszcze liczby członków rzeczywistych.

Obecnie zarząd podaje do wiadomości, że Biblioteka liczy dotychczas tylko 24 członków rzeczywistych.

Oby w niedługim czasie liczba ta wzrosła co najmniej dziesięciokrotnie!

Ustalenie pisowni.

Jedną z najważniejszych kwestji interesujących nie tylko świat naukowy, ale i ogół społeczeństwa polskiego jest sprawa reformy ortografji. Naród polski, żyjący dotychczas odrębnym życiem politycznym trzech dzielnic, nawet w zakresie ortografji posiadał znaczne różnice. Inną jest pisownia w Galicji, a inną w Królestwie. Taka niejednolitość panująca w zakresie ortografji ma znaczenie nie tylko naukowe, ale doniosłe znaczenie narodowe i praktyczne, a nadewszystko dotyczy sprawy oświaty i szkolnictwa. Ta odrębność ortograficzna wprowadzała najczęściej do pisowni naszej dowolność i anarchie, przez używanie często i jednej i drugiej pisowni w sposób zupełnie zależny od tego „jak kto chce“.

Departament Oświaty, Tymczasowej Rady Stanu Królestwa Polskiego wystąpił z wnioskiem do Akademji Umiejętności w Krakowie, by opracowała projekt pisowni, uzgodniającej różnice ortograficzne, występujące dzisiaj, w piśmiennictwie dwóch dzielnic. Uznając potrzebę tego, Akademia Umiejętności zdecydowała się zmodyfikować swoją dotychczasową pisownię, przyjmując w wielu szcze-

gółach sposób pisania używany w Królestwie:

Najważniejsze punkty reformy ortografji uzgodniającej pisownię Królestwa i Galicji, są następujące:

1) pisać jotę—zamiast y lub i, w wyrazach Anglja, akademja, historia i t. p.

2) nie rozróżniać rodzajów w zamikowo-przymiotnikowych końcówkach, a więc w liczbie pojedynczej pisać wszędzie ym (im), a więc tym człowiekiem, tym dzieckiem; w liczbie mnogiej pisać na wszystkie rodzaje emi, a więc temi wielkimi ludźmi i, dziełmi, kobietami.

3) pisać w wyrazach obcych ge, a nie gie, a więc geografja, generał.

4) utrzymać i w imiesłowiu przeszłym na szy, a więc zjadłszy, zaniósłszy.

5) bezokoliczniki słów pisać przez c, a więc biec, móc, strzec itp.

W myśl życzenia Departamentu Oświaty przy Tymczasowej Radzie Stanu, który wystąpił z wnioskiem do Akademji Umiejętności o ustalenie pisowni, o czem mogą czytelnicy przeczytać na innym miejscu, z dniem dzisiejszym pismo nasze stosować się będzie do zmodyfikowanej pisowni Akademji Umiejętności.

Wielki koncert.

W pierwszej połowie marca r. b. odbędą się na rzecz i Koła Polskiej Macierzy Szkolnej wielki koncert p. n. „Wieczoru poezji i muzyki polskiej“ z udziałem mistrza tonów prof. Aleksandra Michałowskiego i świetnej artystki deklamatorki Ireny Ruszczykówny.

Przypuszczać należy, że Częstochowianie spragnieni poważnej swojej muzyki, pospieszą tłumnie na ten wysoce artystyczny wieczór i zasila skromne fundusze, zasługujące ze wszech miar na poparcie, polskiej instytucji oświatowej.

Bogaty program tej uroczystej ogłosimy niebawem.

Koncert Zygmunta Szwarcena.

W drugiej połowie marca odbędzie się w naszym mieście koncert prof. Zyg. Szwarcena, z współudziałem dra Jana Pleśsa z Wiednia.

Przeprowadzenie przymusu paszportowego.

Powołując się na obwieszczenie już raz ogłoszone, nac. pow. częstochowskiego w d. 15 b. m. ogłosił, że wydawanie ludności kart na chleb, makę, cukier i t. d. uskutecznianiem będzie tylko za okazaniem paszportu osobistego lub familijnego.

Wezwanie popisowych.

Wszyscy obowiązani do służby wojskowej obywatele Rzeszy niemieckiej urodzeni w czasie od 2 sierpnia 1869 do 31 grudnia 1897 r. włącznie a mieszkający albo przebywający w Częstochowie względnie w powiecie częstochowskim zostali wezwani o zgłoszenie się do wójtów lub komisarjatów

Rejestracja strat w Częstochowie.

Jako druga instancja zorganizowana w Warszawie Komisja Szacunkowa Przemysłowa Główna. Nawziska członków Komisji Szacunkowej Przemysłowej Głównej zostały zakomunikowane przez Radę Główną Opiekunów Naczelnikowi Zarządu Cywilnego przy Generalnym Gubernatorstwie Warszawskiem.

Do kompetencji Komisji Szacunkowych Przemysłowych należy szacowanie strat, poniesionych przez:

1) zakłady przemysłowe, posiadające motory i zatrudniające przy-

najmniej 10 robotników, lub też załady, nie posiadające motoru zatrudniające przynajmniej 20 robotników;

2) zakłady przemysłu rolnego, posiadające motor o sile przynajmniej 100 HP., lub też zakłady tego rodzaju, posiadające motor mniejszy, o ile właściciel żąda oszacowania strat nie przez Komisję Szacunkową Rolną, lecz przez Komisję Szacunkową Przemysłową.

Poszkodowany, pragnący aby straty jego zostały zarejestrowane, zwraca się z odpowiednią deklaracją do Komisji Szacunkowej Przemysłowej Głównej w Warszawie bezpośrednio, lub też za pośrednictwem wyżej wskazanego biura w Częstochowie, gdzie również otrzymać może wzory deklaracji, oraz wszelkie wskazówki i wyjaśnienia, dotyczące szacowania strat wojennych w zakładach przemysłowych.

Bezpośrednimi kierownikami akcji rejestracji strat wojennych w zakładach przemysłowych Okręgu Częstochowskiego są p.p.: Stanisław Butkiewicz, dyrektor Ryskiego Banku Handlowego w Częstochowie i Zygmunt Jędrzejewski, inżynier Tow. Akc. B. Hantke w Rakowie.

Wyżej wspomniane biuro w Częstochowie czynne jest codziennie w dnie powszednie od godz. 10-jej rano do 12-jej w południe.

Podając powyższe do wiadomości ogółu przemysłowców, Komisja Główna wzywa niniejszem wszystkie zakłady przesyłowe Okręgu Częstochowskiego, w imię dobra ogólnego i interesu własnego, o rejestrowanie swych strat, przyczem zwraca uwagę poszkodowanych na konieczność bezzwłocznego składania podań o rejestrację.

O przejazd dla studentów.

Na mocy rozporządzenia z dnia 15 b. m. słuchaczom warszawskiego uniwersytetu i szkół wyższych może być dane pozwolenie do swobodnego podróżowania do miejsca stałego zamieszkania w c. i k. generalnym gubernatorstwie wojskowym lubelskiem — a nardwiot: słuchacze odpowiednich zakładów naukowych w Krakowie i Lwowie mogą otrzymać pozwolenie swobodnego podróżowania do miejsca stałego zamieszkania, położonego w generalnym gubernatorstwie warszawskiem. Pozwolenie może być wydane najwyżej na trzy miesiące.

Chciejcie usłyszeć.

Apelowaliśmy niedawno do ofiarności czytelników naszych z prośbą o składanie ofiar, na rzecz pozostającej w niedoli wdowy po doktorze ś. p. Tęczyńskim, zamieszkałym w Sandomierzu, a którego staruszką żoną, zamieszkałą obecnie w Częstochowie, nie ma środków do życia.

Słowa nasze i tym razem nie przebrzmiały bez echa, gdyż prócz innych ofiar, jeden z tych miłośnych obywateli wsi okolicznych, którzy niejednokrotnie niosą pomoc miarą w naturze i gotowizną, niejednokrotnie, złożył staruszcze narazie pewną ofiarę.

Ten sam szlachetny ofiarodawca odwiedził staruszkę i zobowiązał nam stan materialny nieszczerliwej. Otóż konieczna jest pomoc lekarska i materialna, to też sądzimy, że panowie lekarze naszego miasta zainteresują się losem wdowy po ich koleźce lekarzu.

Z teatru „Paryskiego“.

Od czwartku 23 bm. na ekranie teatru Paryskiego ukaze się II seria niezwykle interesującego dramatu w 6 ciał częściach p. t. „Proces księżny Meszcerskiej“, który zyskał sobie

wielką popularność w miastach stołecznych, ze względu na bogatą treść i wykonanie ról przez pierwszorzędne sily kinematograficzne.

Na scenie w dalszym ciągu piękna operetka—fantazja L. Falla p. t. „Piękny sen” w wykonaniu pań: Bět cherowej i Mieczyniskiej, która jak zwykle swym pełnym świeżości głosem czaruje słuchaczy, i panem Ludkiewiczem dobrym odtwercą roli muzyka Józefa

Występy Adwentowicza.

Wielkie zainteresowanie wzbudziła zasowiedź występów znakomitego artysty, które odbędą się dn. 27, 28 lutego i 1, 2 marca b. r. w teatrze Paryskim Repertuar zapowiada „Upiory” Ibsena, „Księżka Marka” J. Słowackiego „Jego Ekscelencję” Rovetty, oraz ostatnią nowość sztukę historyczną J. Maciejowskiego p. t. „Księżka Józefa”.

W zespole artystycznym towarzyszącym Adwentowiczowi znajdują się artyści teatru, co Helena Arkawinówna art. teatru krakowskiego, Antonina Bobdańska art. teatru „Polskiego”, Józef Leśniewski ceniony art dram i wielu innych.

Sprzedż kartofli.

Miejiska D-pulciara Żywnościowa podaje do ogólnej wiadomości, że w miesiacu lutym b. r. kartofle wydane będą w ilości 6 furtów na dwa tygodnie na jedną osobę za 25 fen.

Sprzedż kwitów na kartofle odbywa się w Binrach okręg. Rozdawn. Kart Chlebowych od g. 8 rano do 1 po poł. w następującym porządku:

Na lit W Z Ż	w piątek	23 lutego
„ „ N P R	w sobotę	24 „
„ „ M U C H	w poniedz.	26 „
„ „ A B O T	w wtorek	27 „

Obwieszczenie.

W celu przyspieszenia rewizji na granicy, usilnie zaleca się podróżującej publiczności cywilnej, aby brała ze sobą pieniądze papierowe możliwie tylko w kilku papierkach, ewentualnie w papierach wyższej wartości.

Zabieranie monet złotych i srebrnych do państw neutralnych jest wzbronione.

Warszawa, dnia 2 lutego 1917 r.
**Cesarsko-Niemieckie
Gen. Gubernatorstwo
Warszawskie.**

Rozmaitości.

Żelazny meteoryt.

We wsi Georgiewsk, w syberyjskim okręgu Nikolska, wielkie wrażenie wśród ludności wywołało następujące zjawisko:

O godz. 11 ej przed południem ujrano prawie w zenicie wsi jasno błyszczącą kulę ognistą. W 2 minuty po godz. 12 nastąpiło wstrząśnienie powietrza, połączone z detonacją, a tak silne, że wszystkie szyby we wsi powypadały. Równocześnie w odległej wsi Bogusławku spadła na ziemię wielka bryła żelaza.

Ludność miejscowa utrzymywała, że na ziemię spadła straszliwa bomba niemiecka.

Zbadaniem zjawiska zajął się rosyjski mineralog O. Balaund z polecenia petersburskiej Akademii umiejętności. Według jego sprawozdania, powodem zjawiska był meteoryt, którego dwa kawałki odnaleziono w ziem. Jeden ważył 12 pudów i 5 funtów, a drugi 3 pudy i 22 funty.

Nowy meteoryt otrzymał nazwę

miejscowości, w której spadł, a zakwalifikowano go jako dziesiąty z rzędu meteoryt żelazny, znany dotąd na całej ziemi i jako najcięższy ze wszystkich.

Rozkład pociągów.

do Warszawy.

Pośp. 1 m. 19 n.—Osob. 9 m. 28 rano,—Pośp. 12 m. 47 po poł.—Osob. 9 m. 8 w.

do Katowic.

Pośp. 4 m. 5 n.—Os. 7 m. 6 r. i 10 m. 34 r.—Pośp. 11 m. 55 r.—Os. 9 m. 41 w.

do Błeszna.

(Pociąg szkolny) g. 2 m. 50 po poł. do Herbów.

Osob.: 5 m. 38 r.—1 m. 55 po poł.—6 m. 55 w.

Sprzedż Sądowa.

W piątek dnia 23 Lutego 1917 r. o godzinie 11-tej przed południem w domu przy ul. Teatralnej Nr. 37 będą licytował: 1 kredens dębowy, 1 sofa, 1 lustro, 1 stół, 6 krzesel, 1 biurko i 1 sofa skórzana.

W tym samym dniu o godzinie 11-tej i pół przed południem w domu przy ulicy Teatralnej Nr. 65 będą licytował: 2 kontury, 2 pułki, 2 wagi z gwichtami.

Klein

Komisarz Sądowy.

Króliki (samice) niebieskie i bobry do sprzedania Teatralna 1 m. 2. 30

Ślizgawka Szkolna 15.

Bona Niemka lub Francuska potrzebna. Oterty z podaniem warunków i kopja świadectwa proszę składać w Górn. sub I. J. 73—

Teatr „PARYSKI”

Program od Czwartku 22-go do Poniedziałku 26-go Lutego 1917 r.

II-ga Serja.

II-ga Serja.

Przygody Księżnej Mszczerskiej

Dramat w 6 ciał częściach z prologiem z udziałem w roli głównej słynnej piękności Ellen Richter.

Ekscentryczni lilipuci (Natura w kolorach)

Na scenie: **Piękny sen**

Operetka w 1-ym akcie muzyka Leona Falla.

Sala centralnie ogrzana!

Teatr „ODEON” ul. P. Maryi 27.

Program od piątku 23 go Lutego 1917 roku.

Dziś wspaniały program bezkonkurencyjny!
Najnowsze arcydzieło sezonu!

Pieśń życia

Znakomity dramat życiowy w 8-ciu aktach z prologiem i epilogiem.

Nowość

NA SCENIE

Nowość

Piękny sen Operetka transformacyjna w 1-m akcie FALLA.

Uwaga: Teatr ogrzany.

Orkiestra koncertowa pod kierunkiem p. H. Salsberga. Ceny ulgowe zwykłe. — Zniżki w programach.

LEKARZ-DENTYSTA

Michał Grejniec

w Częstochowie
ul. Panny Maryi № 10.

Choroby zębów i jamy ustnej.
przyjmuje codziennie
od 9-1 i od 3-7 wieczorem.

Cukier dla użytku domowego i kuchni **25 kop funt** zastępuje zupełnie **Sacharyna** oryginalna d. ra **Fahlberga** tylko w kantorze sprzedazy sacharyny ul. Panny Maryi № 7 w drugim domu, w podwórzu na parterze, mieszkanie № 1. Wejście również od ulicy Strazackiej № 7. Sprzedż w każdej ilości w ciągu całego dnia. 61—

Różne meble do sprzedania wiadomość ul. Panny Maryi Nr. 33 m. 15. 71—

Redaktor - wydawca F. D. Wilkoszewski.

Odbito we własnych zakładach drukarskich „Gosca Częstochońskiego”.